

GMAJNA

je neodvisen političen tednik

Geslo: Z ljudstvom za ljudstvo!

Izhaja vsako soboto

Naročnina za 52 številke
z „Monokljem“ vred 20
L. Posamezni izvodi 40
stot. Oglasi po dogovoruUredništvo in uprava:
Gorica, v. St. Chiara 41/1

:: Veselejše in srečnejše Novo leto
vošči uredništvo in upravništvo „Gmajne“ ::

NA POT.

V trenutku ko stopamo pred
širšo slovensko javnost Julijske
Krajine, čutimo dolžnost pove-
dati, da:

smo popolnoma neodvisni;
ne bomo agitirali za nobeno in
proti nobeni stranki;

bomo neusmiljeno bili po
vsakomur, ki bo hoté ali nehoté
izrabljat zaupanje slovenskega in
hrvatskega ljudstva in to ne
glede na stranko, stan ali poli-
tično prepričanje;

bomo delovali za gospodarsko,
kulturno in moralno povzdigo
slovenskega in hrvatskega ljud-
stva, na temelju sledečega pro-
grama:

avtonomija Julijske Krajine;
slovenskemu in hrvatskemu
ljudstvu slovenske in hrvatske
šole;

jezikovne, politične in socialne
pravice v isti meri in višini ka-
kor fizične in moralno-državljan-
ske dolžnosti.

S tem programom in s tem ci-
ljem izročamo „Gmajno“ našemu
ljudstvu.

Naj postane program in list
last ljudstva samega.

Čez leto dni bomo skupno na-
pravili bilanco.

Na Novega leta dan 1923.

UREDNIŠTVO.

Izdajatelj.

Ob zaključku leta

delamo bilanco.

Kakor prej, tako tudi letos,
ta bilanca ni razveseljiva. Člo-
veška družba trpi na raku.

Mednarodna politična situa-
cija je kritična, dasiravno je
na videz zelo mirna. Pod pepe-
lom tlijo iskre, ki grozijo še en-
krat zapaliti krvavo vojno na
zemeljski obli.

Po vrsti: V Ložani pri ze-
leni mizi sedijo zastopniki
držav ter se prepirajo o repa-
racijskem in orijentalnem
vprašanju. Toda rešitve ni,
ker rešitve nihče noče. Vozel
je trdo zavezan in diplomatje,
hoteči ga razvozlati, vlečejo
vsak za svoj konec in pri tem
so ga že tako trdo zadržnili,
da bo najbrž treba noža...

Tu se gre za Turčijo in za
Sovjetsko Rusijo. Za nove
meje pri prvi, za obstanek
pri drugi. Antantne države, bi
najraje profitirale — na ra-
čun. obeh! — kar največ mo-
goče in prepirajo se za darda-
nelske ožine, ki vodijo v črno
morje. Če bi antanti uspelo,
izzviti Turkom in Rusom Dar-
danele, skoz katere bi ona po-
šiljala svoje križarke, bi ru-
ska sovjetska država bila iz-
ročena na milost in nemilost

britanskemu imperijalizmu in
Turčija bi postala dekla an-
tantine pohlepnosti.

Ložanska konferenca sko-
raj gotovo ne bo izrekla za-
dnje besede. Kakor kaže, bo
na Vzhodu nastalo vse kaj
druzega kakor pa mir.

Antanta zahteva mir na
Vzhodu, namreč takšen mir,
kakor ga je napravila v Ver-
sailles-u. Kaj pomeni Versail-
les za Evropo, nam jasno do-
kažuje dejstvo, da vse mi-
rovne konference, ki so se vr-
šile po raznih evropskih me-
stih in rivijerah, niso prinesle
ljudstvu družega, kakor razo-
čaranje in državam potrato
milijonov in nove homatije in
zapletljaje.

Nemčija je gospodarsko uni-
čena. Vojnih odškodnin, ki
jih je odmerila «miroyna» po-
godba v Versailles-u, ne more
plačati. Niti ne more izročiti
količine lesa, ki bi glasom
omjene in poznejših pogodb,
morala izročiti že preteklo le-
to. Za leto 1923, pravi sama
Nemčija, ne bo mogla plačati
ničesar. Nemški nacionalisti
dvigujejo glavo in ugibajo, ne
bi li bilo pametnejše slediti
Turškemu zgledu, ter plačati

vojne odškodnine, kakor jih
je plačala Turčija Grčiji.
Francija, v svoji imperija-
listični zaslepljenosti, grozi z
vojaško zasedbo ruhrskih pre-
mogovnih revirjev. Anglija se
temu upira, ker se boji fran-
coske hegemonije. Londonski
sestane, ki se je vršil pred
nekaj dnevi v Londonu, in
kjer so bile zastopane tri vo-
dilne velesile, namreč Italija,
Francija in Anglija, se je raz-
šel tako kot se je sešel. V
januarju t. l. in sicer 15., se
bo ta sestane, ki se je vršil v Parizu.
Danes se še ne more vedeti,
kakšen bo končni rezultat, go-
tovo pa je, da bodo gospodje
pili sekt ter se mirno razšli in
določili kako drugo mesto - za
sestane.

Na vsih tih sestankih in
konferencah, pa se vedno in
vedno govori o političnem
ravnotežju in o «Gospodarski
vspostavi» Evrope. Načrt je
lep, toda neizvedljiv, ker če bi
se izvedel, bi ravno Antanta
največ izgubila. In zgubiti ne
mara nihče, najmanj pa Lon-
don in Pariz.

Valutno vprašanje! To je
ona sila, ki uničuje gospo-
darsko vspostavitvev Evrope;
to je ona sila, ki neumorno ti-
ra države v gospodarski pro-
pad. Italija je na robu, Jugo-
slavija pada, brezposelnost se
širi, razredni boji se poojstru-
jejo: pred vrati stoji nova
konflagracija, za njo beda,
lakot in epidemija.

To je zaključna bilanca kon-
ferenčno-poslovnega leta 1922.

Sit tibi anathema!

V Gorici imamo knezonad-
škofa Sedeja. Toda v Gorici
imamo tudi «Corriere di Go-
rizia», t. j. večerni list ki se
tiska dnevno na dveh straneh.

Vsled pomanjkanja bolj-
šega gradiva, je začel pri-
občevati članke proti knezo-
nadškofu Sedeju. Iz teh član-
kov veje duh pohlevne želje
za spremembo na knezonad-

škofijskem prestolu. V krat-
kem: članki zahtevajo odstra-
nitev vladike Sedeja ter na
njegovo mesto postaviti dru-
gega, kateri bi odstranil slo-
vensko duhovščino ter isto na-
domestil z drugo, katera ne bi
«agitirala» in «delovala» za
pravice slovenskega ljudstva
na goriškem. Namen je jasen:
Sedej je slovenski šoven; na
njegov ukaz njemu podrejena
duhovščina, v slovenskih
cerkvah in slovenskim verni-
kom, moli rožni venec in
lavretanske litanijske, pridiguje
in vrši druge cerkvene obrede
— primite se za glavo, ljudje
božji! — v slovenskem jeziku.
Zato mora (?) iti!

Mi nimamo namenja braniti
Sedeja kot knezonadškofa.
Knezonadškof Sedej je za nas
navaden smrtnik, t. j. človek:
kot človeka in sočloveka ga
hočemo braniti.

On je po rodu slovenec. Kot
vrhovni dušni pastir se drži
svojih verskih načel in hodi po
potih, ki mu jih predpisuje
vrhovno vodstvo rimsko-kato-
liške cerkve. Iz njegovih pa-
stirskih listov se da posneti,
da je kot vladika mož na svo-
jem mestu. Njemu podrejena
duhovščina ga spoštuje.

To je za nas važno! Ali kar
je za nas važno, ni merodajno
za druge.

Njegova eminenca ima eno
grdo napako: je Slovenec. In
ta napaka je tudi velik greh.
Gotovi elementi mu tega smr-
tnega greha ne morejo odpu-
stiti in javnost — italijanska
seveda! — mu ne sme dati sve-
te odveze. In onemu ki ima ta-
ke grehe in take napake, da
mu jih živ krst ne more od-
pustiti in mu niti maziljenci
gotovih krogov ne smejo dati
svete odveze, se mora potresti
s pepelom, trkati z obema ro-
kama na svoje grešne prsi,
pobratiti šila in kopita ter iti
— v Canosso.

Borgia Sedej, sit tibi ana-
thema!

Smešno in žalostno in tra-
gično.

Smešno, ker so se gotovi
(nemerodajni!) krogi šele da-
nes spomnili, da si bil imeno-
van od cesarja Franca Jožefa
prvega in zadnjega; žalostno,
ker te je imenoval ravno cesar
in kralj Franc Jožef avstro-
ogrski prvi in zadnji; tra-
gično, ker deliš usodo polmi-
lijona živih bitij, čigar matere
so Slovenske.

Čemu nisi bolj — recimo praktičen — ljubi vladika! Če bil bi tak, mirno bi Ti potekali stari dnevi Tvojih številnih let; obsevala bi Te glorio-la časti in slave in lovorjev venec bi Ti položili na staro glavo oni, ki danes vpijejo proti Tebi. Izdaj narod, čigar del celote si; zataji svojo pokojno mater ker v njenih žilah se je pretakala slovenska kri: Ona je kriva, da si Ti slovenec. Videl boš: čez noč Ti bodo zapeli hozana! Med svoje

vernike pošlji drugorodne dušne pastirje in sedanje vrzi na cesto ker so sinovi onih mater, v čigar grudih je pulsiralo srce enako onemu Tvoje matere. Vsemogočni utegne biti vseeno zadovoljen, ker zadovoljni bodo gotovi krogi, katerim je uredništvo odprlo predale omenjenega večernega lista. Tako postaneš..., ker nehala bo «slovenska» agitacija v cerkvah.

V nasprotnem slučaju: sit tibi anathema, Borgia Sedej!

Le vkup, le vkup...

Politični krogi mestne občine goriške, se vprizorili za božične praznike predpustno burko. Spomnili so se, da goriško ljudstvo in ljudstvo cele dežele obeh narodnosti, slovensko in furlansko, ima «pravico» povedati svoje mnenje glede deželne avtonomije Goriško-Gradišanske.

Ljudstvo obeh narodnosti naj gre podpisovati neki apel, s katerim se zahteva avtonomija in obenem protestira proti priključitvi goriške mestne občine k Vidmu.

In to je bilo dobro, toda prepozno, ker goriško-gradišanska avtonomija je šla rakom žvižgati in mesto Gorica bo nehala igrati ulogo deželnega glavnega mesta. Videm bo sedaj vse: glavno mesto in v tem glavnem mestu bo sedaj prefektura, (neke vrste deželne glavarstva) deželno višje sodišče in drugi enaki pri-veski, ki odjarajo s prefekturo in glavnim mestom vred.

Drugače ni moglo biti! Drugače ni tudi nihče resno hotel. Ker če bi resno mislili in resno hoteli, bi se že davno prej spomnili na ljudstvo in bi že davno prej uporabili klic tolminskih puntarjev in zavpili zgodovinski: «le vkup, le vkup uboga gmajna».

Toda naši politični bogovi, so od premirja do danes, nadaljevali s streljanjem kozlov. Vse kar so hoteli, je bil neroden diletantizem, vse kar so napravili je bilo politično in taktično zgrešeno. Avtonomiji je odzvonilo in Gorica, ta naša lepa, solnčna Gorica je priključena Vidmu! Rimski pagani so darovali videmskim malikom; na žrtveniku se prazijo še zadnji ostanki goriškega, daritvenega jagnjeta.

Plebiscit, ki so ga sedaj organizirali, je prepozen. Torej, je navadna predpustna šala. Z drugimi besedami: to je pesek v oči, lahkovernemu ljudstvu!

In vodilni politični krogi, vedò dobro, da je Gorica in žnjo cela dežela priključena k Vidmu in pri tem razkosana. Pred nekaj dnevi so dajali razumeti, da so v pogovoru z nekim državnim podtajnikom, dobili vtis, da je stvar že odločena in manjka še formalnost publikacije.

Če je to res in če je res da so v Rimu govorili z omenje-

nim državnikom, od katerega so dobili vtis da je stvar dejansko že rešena, zakaj niso to takoj povedali ljudstvu, ki jim je pač vse zaupalo ter na ta način preprečili Bombičevi kliku uprizoritev te komedije!?

Ej, gospoda, tako ne boste izkoriščali zaupanje našega ljudstva, ker napočila je doba, ko ljudstvo mora in hoče kontrolirati delovanje svojih voditeljev. Vi, politične vodilne korifeje, ste skupaj z rimskimi mogočnjaki, sramotno in nepošteno oklofotali slovensko in furlansko prebivalstvo. Namesto da bi se povzpeli do resnega in pozitivnega dela za ljudstvo in z ljudstvom, ste mesece in mesece pustili, da je slovensko časopisje skoraj molčalo o tej zadevi in mirno gledali, kako je italijansko časopisje sistematično pisalo o potrebi razkosanja goriške dežele. Toda vi ste trdili, da je to vaše molčanje, strategična poteza. Mi s svoje strani vztrajamo pri trditvi, da je to neroden diletantizem in taktičen pogrešek.

Danes, kakor vedno, je slovensko in furlansko ljudstvo za popolno avtonomijo Julijske Krajine. To naj si zapomni kdor hoče.

Prihodnjič bomo poročali o gospodarskih, političnih in kulturnih poslednicah, ki bodo nastale vsled razkosanja goriške dežele.

«Torej tako je usojeno... Ali naj bo usojeno: — predno se stvar izpolni, rečem Vam, predno se stvar izpolni! Vsakem človeku je nekaj človeka, resnično! In kedar se ta človek vzbudi...! To boste gledali. Kadar se vzbudi v hlapcih gospod, v sužnjih kralj! Dragi moj, kedar ne bo več «naroda»; kedar bodo samo ljudje, sami svoji, predrzni in ponosni;... «kralji v cunijah!» Takrat ne bo več tega naroda, ki caplja na različnih uzdah, ki je na prodaj za groš, za uzlužen smehljaj!...»

Ivan Cankar:

«Za narodov blagor».

„Gmajna“ je ljudski glas!

Slovinci v Macedoniji

Ljubljanski «Avtonomist» poroča pod gorenjim naslovom sledeče:

«O Slovincih v Macedoniji poroča neki duhovnik sledeče:

«Nekaj Slovencev ima Skoplje... več skupaj pa ni nikjer Slovencev, kakor samo na «Ovčjem polju» pri Štipu.

Tja sem se odpeljal v petek 13. oktobra. Z vlakom sem se peljal do Velesa, malega turkega mesteca.

Po maši sem se odpeljal na «Ovče polje» po stari turški cesti, ki pelje od Velesa do Štipa. Vozil sem se 4 ure, plačal vozniku za tja in nazaj 340 Din. Ob dvanajstih smo prišli v Erdjeliyo, naselbino Slovencev. Tam je sedaj 12 slovenskih družin, kakih 35 oseb. Vlada jim je vse obljubila — a dala jim je samo zemljo (5 hektarjev za osebo, za družino po številu oseb), eno kravico vsaki družini, pa nekaj lesa, da si napravijo stanovanja. Lani so prišli v oktobru; čakali so cel mesec v vagonih v Velesu, ker niso dobili voz, da bi prepeljali svoje stvari v Erdjeliyo. Prišli so pozimi in niso ničesar našli, bili so brez stanovanja: 7 družin je stanovalo skupaj v enem magacinu. V dobrem upanju so posejali, prišla je huda suša — in niso skoro nič pridelali, še semena niso dobili. Sedaj so res v veliki stiski; potrebno bi bilo zidati stanovanja (imajo za silo zbiti barake iz desk, v katerih bo težko pozimi stanovati); orati bo treba, a nimajo ne živine za vožnjo, materiala za zidavo, ne za orodje, nimajo žita za hrano, ne za seme. Kam naj se obrnejo. Pisarili so na vlado, govorili z ministrom Pucljem — pa vse zastoj.

Jaz sem v Belgradu govoril s posl. Sušnikom, ki je obljubil interpelacijo v parlamentu, toda to ne bo veliko pomagalo! Če bi se našlo za njih kako posojilo, da si kupijo živino za oranje in seme, in če ne bo suše, potem bo drugo leto šlo. — Vsi so mi rekli, ko bi bili vedeli, kako bo, bi ne bili prišli; dve družini sta že šli nazaj, in marsikateri drugi bi še šel, ko bi mogel. Denar so porabili lani za oranje, za hrano, sedaj pa nimajo, da bi plačali potne stroške. Najtežje jim je, tako so mi mnogi rekli, da nimajo duhovnika; komaj vedo, kedaj je nedelja in kakšen praznik; otroci so zapuščeni. Obljubili so jim tudi duhovnika, cerkev, šolo. Zidali bodo cerkev in šolo — ali vse pravoslavno. Župnik iz Skoplja, kamor spada ta naselbina, je daleč (z železnico dve in pol uri, pa še z vozom 4 ure, a stalo je menè vse 407 dinarjev).

Prosijo za slovenske knjige in liste. Nimajo ničesar, a tudi denarja ne. Če vam je mogoče, izposlujte jim, da bi dobivali vsaj dober tednik ali mesečnik.

Prosim, če morete, pomagajte!»

×

Tako izgleda naša toliko slavljenja «Amerika» — Macedonija.

Zato pravimo slovenskim ljudem: Ostanite doma! Ostanite med svojimi!

×

Tako ljubljanski „Avtonomist“. Glejte, glejte šmenta! To je skoro tako, kakor če bi rimska vlada priporočala goriškim slovincem „Ameriko“ — Kalabrijo. Rim in Belgrad, Bog vas živi z vsemi vašimi amerikanadami.

Gospodarstvo držav. železnic

Menda nikjer na svetu — razen v Jugoslaviji — ni gospodarstvo državnih železnic tako potratno in neumno, kakor ravno v Italiji. Številke nam jasno predstavljajo celo sliko absurdnega gospodarstva. Deficit je ogromen in ga lahko imenujemo svetovni rekord.

V poslovni dobi 1920-21, je bilanca v železniškem obratu stare kraljevine kazala 1045 milijonov primanjkljaja; v novih, t. j. «odrešenih» pokrajinah 276 milijonov. Skupaj: 1321 milijonov. V poslovnem letu 1921-22, je železniški obrat v stari kraljevini imel 1258 milijonov; v novih pokrajinah 174 milijonov. Skupaj: 1432 milijonov. Iz teh števil se da posneti porast 111 milijonov.

Ta slika pa ne odgovarja resnici. Končni zaključni računi za poslovne dobe 1920-

2 prikazujejo 155 milijonov primanjkljaja več, kakor so ga pokazali v prejšnjem odstavku. In to vsled dobička, ki ga izkazuje komisarijat za nabavo premoga v inozemstvu, ki je teh 155 milijonov dobička prišteval državnim železnicam; medtem pa poslovna doba 1921-22 prikazuje spet 18 milijonov primanjkljaja več in zato, ker je prevzela svojo režijo tudi paroplovitbo. — Če temu primerno korigiramo gorenje številke, dobimo sledeči rezultat: državne železnice — stare in nove — so imele v letu 1920-21, 1476 milijonov in v letu 1921-22, 1414 milijonov deficita. To je komaj obzira vredno poboljšanje.

Če hočemo biti natančni opazovalci, opazamo, da deficit bivših avstrijskih železnic (v novih pokrajinah)

je padel iz 276 milijonov, na 174 milijonov, t. j., položaj se je izboljšal za 102 milijona. Nasprotno pa, v starih pokrajinah, je porastel od 1200, na 1239 milijonov. Porast: 39 milijonov.

Stroški za osebje na glavnih progah, so porastli od l. 1920-21 do 1921-22 za 256 milijonov, kljub temu, da se je število uslužbencev znižalo od 213.470 na 210.274; t. j. število uslužbencev se je znižalo za 3196 oseb.

To je slika. In naši vojni oškodovanci se pritožujejo, da ne morejo dobiti vojnih odškodnin. Ne se čuditi, prijatelji!

Prvi koncert v zimski sezoni

Prvi zimski koncert ki se je vršil to sezono, je kot novost prinesel nastop dveh pianistk, ki sta se ena kot druga postavili pred občinstvom s tehnično in estetično izdelanim prednašanjem. Gdč. Kosovel, ki je igrala Brahmsov »Scherzo« v Es molu in je pokazala dovolj temperamenta v »Prizorih iz otroškega življenja«, od Schumann pa dober spomin. Kot klavirska glazba, ki je v repertoarju slovečih pianistov, je seveda bilo nekoliko rano začeti ravno s skladbami kakor je Brahmsov Scherzo. Kajti novo nastopajoči pianist je upravičen igrati podobne stvari le, če si je svest, da prinese v interpretacijo nove reproduktivne elemente. Sicer pa je bolje nastopati na novo z novimi, neznanimi skladbami, tako da zavzamejo človeka v prvi vrsti skladbe same in virtuos žanje svoj uspeh poleg.

Gdč. Bortolotti je z »Slovaško suito« Vitezlava Novaka pokazala poglobljeno, precej dozorelo igro, ki jo je upravičila, da se jo je lotila. »Zaverovane« bi rajši igrala malo hitreje, ostale stavke pa je izpeljala z najboljšim uspehom. Prav razveseljiv sad njene študija. Njeno igro je motilo njeno lastno obračanje not, ki je povzročilo pavze, kjer bi jih ne smelo biti. Manj osebno interpretacijo so doživeli Smetanovi plesi.

Obe pianistki sta učenki Srečka Kumarja, ki je takih učencev lahko odkritosrečno vesel.

Na koncertu je pela par pesmi Anica Čok, par zborov je zapel ženski zbor Glasbene

Matice v Gorici. Marij Kogoj pa je improviziral k recitaciji »Ubežnega kralja« prednašanega od Alberta Široka.

Goriška publika je za letošnjo sezono naše umetnike preveč disgustirala z obiskom tega prvega koncerta ki je bil tako pičel, da inkaso ni kril niti stroškov.

Naši umetniki se bodo kaj kmalu naveličali delati za

ideale, zato, da bi držali kvišku niveau slovenske umetnosti. Javnost se bode od slej morala pobrigati sama, sicer bo veljala za nezavedno maso, za katero jo bo treba smatrati, kakor hitro se pokaže da so med nami prave umetniške prireditve nemo-goče.

M.

Si mlad? Si nov? Katere gore list? —

*Že brskajo v vsa skrita kota,
krstijo te za idijota
in z zlobo družijo se zavist.*

*In kdo te vpraša, če si čist
in vodijo novzgor te pota,
če tvoj je evangelij zmota,
si naših sreč evangelist?*

*Kdor hodiš z bakljo skozi svet
in svetiš z lučjo, z ognjem žgeš,
boš večno od druhal klet*

*in zmagaš šele, kadar umreš,
ker kar je živega duha,
požene veje do neba.*

Sergej Sergejevič.

»Jaz ne govorim za tiste ljudi, ki niso več ljudje s krvjo in mesom, temveč številke v tolpi; ne za tiste ljudi, ki se jim zdé fraze o narodovem blagru, o narodovih idealih, o avtoritetah, tradicijah, zakonih in tako dalje svete in nedotakljive. Zakaj to niso več ljudje, temveč številke v tolpi, brez življenja in brez ponosa... Za tiste govorim, ki jim je ljubša cinična resnica, nego blagoslovljena laž...«.

Ivan Cankar:
»Za narodov blagor«.

Onega ki dela in misli kako zgraditi hišo Nadčloveku, mu dati zemljo, živali in rastline: ker samo na ta način On hoče svoje uničenje: jaz ga ljubim. bim.

Človek je vrv, ki je potegnjena med in pod Nadčlovekom; to je vrv nad vrtincem. Nevarno iti z ene strani na drugo, nevarno ostati na sred poti, nevarno gledati na sebe, nevarno trepetati in nevarno se vstaviti.

F. Nietzsche:
»Zarathustra«

HČERKA CESTE

Ob cesti jaz kličem ljudi,
ki mimo gredo,
ponujam jim svoje telo,
da morem živeti;
s krohotom in smehom
pohotniki kleti
prihajajo k meni,
tešijo si svoje strasti,
in pljuvajo name:
izvržek človeštva si ti!

Izvržek človeštva sem jaz!?
Se upaš ti meni še reči v obraz?
Pokaži mi svoje srce,
pokaži mi svoje roke:
nečiste so ti in krvave!
bednih ljudi so tu srage,
očeta in mater si udaril,
brata prevaril,
oskrnil devico!
Suženj si svojih strasti
in se upaš ti meni v oči
še reči: vlačuga si ti!

Vlačuga sem jaz,
izvržek človeštva sem jaz!
A to vam povem,
hinavci vi vsi, farizeji:
moj je ponos in moj kras,
da več me ne šteje k ljudem
ta družba plesniva;
da javna morala,
gnila, propala,
svojim me več ne naziva!

Toda v daljini
pregrenki ostali so mi še spomini:
nedolžnost, detinstvo!
Vi kleti, ah! vi ste jih vzeli,
in nato me z blatom odeli!

Eden utrgal je prvi mi cvet:
Verjela besedam sem sladkim;
bodi na veke preklet!
Ah ne, saj tudi srce
le zanj je žarelo,
in ko ga preklinjam
le zanj še gori,
le zanj še plamti...

Kriva sem sama
svojega tudi trpljenja:
kupo življenja,
kupo slasti,
sem piti hotela,
zato sem jo vzela,
zato sem jo pila,
do dna jo zaužila...

Saj drugi jo pijejo,
saj drugi jo uživajo,
in vendar ne pljujejo nanje...
le zame je zaničevanje!?

A oni svetijo,
a oni bleščijo
se v zlatu,
rudečem škrlatu:
to so pobeljeni grobovi,
polni gnilobe,
polni plesnobe...
Toda samo jaz, ki nimam zlata,
sem vlačuga ničvrena
in družba človeška me v blato-
tepta!

Vasilij Sokolovič.

„Gmajna“ naj postane glasilo
slovensko-hrvatske intelligence!

Sprememba poštних pristojbin

Z odlokom, ki bo te dni objavljen, se uvedejo s 1. januarja 1923 sledeče poštne pristojbine:

Pisma in zalepke, vsakih 15 gr in odlomek 15 gr, L 0.50. Pisma in zalepke za okraj, L 0.25. Navadna pisma (do 15 gr) naslovljena na vojake v aktivni službi (častniki izvzeti) L 0.25. Dopisnice za izven okraja, L 0.30. Dopisnice s plačanim odgovorom, L 0.60. Razglednice z golim podpisom in datumom, L 0.10. Vizitnice z do 5 konvencionalnih besed, L 0.20. Osmrtnice, naznanila o rojstvu, poroki in slično, L 0.20. Trgovski računi (do 15 gr), L 0.25. Rokopisi (za prvih 200 gr), L 0.50. Rokopisi za vsakih 15 gr, ki presegajo teže 200 gr, do teže 2 kg, L 0.15. Vzorci brez vrednosti (za prvih 100 gr), L 0.30. Isto, za vsakih 50 gr, ki presegajo 100 gr, do teže 350 gr, L 0.15. Potrdilo o prejemu, ki se ima vrniti odpošiljatelju, L 0.50. Uterjanje na račun tretjih oseb: razun poštne pristojbine, do 10 lir, 0.25; od 10 do 200 lir, 0.50; čez 200 lir, 1.—. Če je uterjatev zvezana s protestom, ne glede na znesek, L 2.—.

Pristojbine za inozemstvo:

Pisma in zalepke, za prvih 20 gr, L 1.—; za vsakih nadaljnjih 20 gr, L 0.50. Dopisnice, L 0.60. Razglednice z golim podpisom, L 0.20. Rokopisi, do 250 gr, L 1.—; za vsakih nadaljnjih 50 gr, L 0.20. Vzorci, do 10 gr, L 0.40; za vsakih nadaljnjih 50 gr, L 0.20. Tiskovine za vsakih 50 gr, L 0.20. Pristojbine za priporočeno pošiljatev, L 1.—. Potrdilo o prejemu, L 1.—. Reklamacije za rekomandirane in zavarovane pošiljatve, L 2.—. Prošnje za dvig dopisov in za spremembo naslova, L 2.—. Dostavitev ekspresno, L 2.—. Pristojbina na breme prejemnika za predmete poslane iz inozemstva, L 0.30. Pristojbine na breme odpošiljatelja za predmete poslane v inozemstvo, L 0.20. Izkaznice in izkazne knjižice, L 2.—. Zavarovalnina za zneske do 300 lir, L 1.—. Omoti z navedeno vrednostjo, poleg običajne pristojbine, do 250 gr, L 2.—; za vsakih nadaljnjih 50 gr, L 0.40.

Posebni popusti, ki so bili dogovorjeni z Čehoslovaško, Avstrijo, Rumunsko in Ogrsko v Portorose dne 23. no-

vembra 1921 ostanejo neizpremenjeni.

Brzjavke z dogovorjenim ali skrajašanim naslovom.

Tržaški komisariat za pošto in brzjav javlja: Z dnem 31. decembra t. l. zapadejo naročnine za brzjavke z dogovorjenimi ali skrajašanimi naslovi. Prizadeti se pozivajo, naj plačajo predpisano pristojbino za l. 1923. v prvi polovici meseca januarja, kajtrema dnevi.

ti drugače se bo izročevanje takih brzjavk ustavilo. Pristojbine znašajo: za celo leto 120 lir, za pol leta 75 lir, za en mesec 15 lir, za 15 dni 10 lir 2 lire za dobo treh dni ali pod tremi dnevi.

Izdaja in odgovarja
K. Kodermac
Tiska tiskarna Jučh
Gorica, via Morelli 16

**Oblastveno koncesijonirani
posredovalni urad**

Dragotin Kerševani - Gorica

posreduje pri nakupovanju in prodaji zemljišč, stavbišč ter preskrbuje razna posojila.

Uradi: via S. Chiara 4-I

**V SREDNINI MESTA za
oddati dve sobi za pisarno.
Kje pove upravništvo lista.**

IŠČE SE

v sredini mesta stanovanje s 3-4 sobami. Ponudbe na upravo lista. Primerna nagrada.

RESTAVRACIJA „EUROPA“

Piazza Vittoria (Travnik). Lastnik: Culot Josip

priporoča svojo na novo otvoreno restavracijo. Točijo se: vipavska, briska in laška vina. Kuhinja domača. Mrzle jedi.

CENE ZMERNE

Nakup! Ugodna prilika Nakup!

se nudi cenjemu občinstvu pri znani tvrdki

ARTURO DE ROSSI - Gorica

CORSO VERDI 1 (hiša Marzini nasproti semenišča)

Prigodon Novega leta in samo za nekaj dni, je naprodaj razno blago s

ZNIŽANJEM 10%

Velika zaloga perila, barhanta, zefirja, oxforda, velourja za suknje, volne za madrace itd., sobni tapeti, predpostelniki, garniture za postelje in divane, divanskih pokrival in žameta.

Znani čehoslovaški proizvodi.

Nekonkurenčne cene

J. ŠULIGOJ - urar in pozladar

Gosposka ul. 19 — Gorica

zaloga švicarskih ur in drugih v to stroko spadajočih zlatih in srebrnih predmetov. Šivalni stroji. Trdka domača! Cene zmerne

Inserirajte v „Gmajni“

Veselo in srečno Novo leto vošči:

GOSPODARSKO DRUŠTVO

Vrtojba

Veselo in srečno Novo leto vošči:

Kmečko delav. gospodarska zadruga

v Dobravljah

Iščejo se razprodajalci in zaupniki na deželi.

Ustne ali pismene ponudbe na upravo lista, ulica S. Chiara št. 4, I - Gorica. — Plačilo po dovogoru.